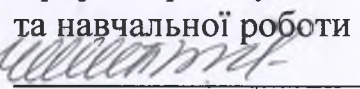

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
Загальноуніверситетські кафедри
Кафедра музичного виховання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
 І. ЧХАТАРАШВІЛІ-
ПЕТРАШ
« 08 » « 09 » 2025 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ БАЛЕТНОГО КЛАВІРУ ТА ПАРТИТУРИ»

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
спеціальність _____ 026 Сценічне мистецтво _____
освітня програма _____ Режисура балету (III курс) _____

Розробник: Фількевич Галина Миколаївна, кандидат мистецтвознавства, доцент,
кафедра музичного виховання.

Викладач: Фількевич Галина Миколаївна, кандидат мистецтвознавства, доцент,
кафедра музичного виховання.

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри музичного виховання
протокол від 28 серпня 2025 року №7

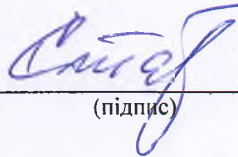
Завідувач кафедри

Тетяна МИХАЙЛОВА

РПНД погоджено з гарантом освітньо-професійної програми:

заслужений діяч мистецтв України,
доцент

 (підпис)

Юрій СТАРОСТІН

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ №____
 (підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ №____
 (підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ №____
 (підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ №____
 (підпис) (ПІ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Форма навчання	
	Денна	Заочна
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова	
Курс		III
Семестр		6
Кількість кредитів		3
Загальний обсяг годин		90
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні	
		4
	Семінарські	
		—
	Практичні	
		2
	Індивідуальні	
		—
	Самостійна робота	
		84
Вид підсумкового контролю		Іспит

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: оволодіння аналізом музичного матеріалу (клавір, партитура) для здійснення творчо-хореографічних задумів.

Завдання: вивчення зв'язків музичних жанрів і форм з балетною музикою; пізнання виражальних можливостей тембрів музичних інструментів.

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

РН1 – знати особливості різних музичних жанрів і форм;

РН2 – вміти використовувати ці знання в роботі балетмейстера.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
III курс / 6 семестр														
Тема 1. Клавір і партитура								21	1					20
Тема 2. Музичні жанри і балетна музика								23	1					22
Тема 3. Музичні структури і пластичне мислення								21	1					20
Тема 4. Синтез мистецтв і сучасна хореографія								25	1		2			22
УСЬОГО:								90	4		2			84

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема I. Клавір і партитура.

Основні поняття:

- 1) розуміння терміну «клавір»; принцип побудови балетного клавіру на різних етапах розвитку хореографічного мистецтва; балетні реформи XVIII–XIX ст.; оновлення танцювальних форм у балетних постановках XX ст.;
- 2) розуміння терміну «партитура»; різні види оркестрів; виражальні можливості інструментів основних груп оперно-симфонічного оркестру.

Ключові слова: клавір, клавірна музика; номерна побудова, дивертисментність, цілісність балетних вистав, симфонізація, Новерр, Доберваль, Тальйоні, Петіпа; партитура, симфонічний оркестр та його склад, групи інструментів, їх образно-виражальні можливості.

Література: Фількевич Г. Основи балетного клавіру та партитури: навчальний посібник. Київ: Стилос, 2010. – С. 46–103.

Хащеватська С. Інструментознавство: підручник. Вінниця: Нова книга, 2008.

Тема II. Музичні жанри і балетна музика.

Основні поняття: жанри інструментальної музики, їх використання для хореографічних композицій; танцювально-інструментальні жанри і балет; жанри

програмно-симфонічної музики як матеріал для творчо-постановчої роботи балетмейстера; роль танцювальних сцен в жанрах музичного театру.

Ключові слова: прелюдія, етюд, ноктюрн; вальс, полонез, полька, болеро, чардаш, марш; симфонічна картина, симфонічна поема; опера-дивертисмент, танець-монолог; засіб характеристики, образно-хореографічне рішення; оперета-«підтанцювка», характеристика персонажа, пластично-танцювальні елементи народного мистецтва; танець – структурний елемент мюзиклу.

Література: Фількевич Г. Основи балетного клавіру та партитури: навчальний посібник. Київ: Стилос, 2010. – С. 25–45.

Майбурова К. Музичні жанри. Київ: Музична Україна, 1959.

Тема III. Музичні структури і пластичне мислення.

Основні поняття:

- 1) принципи формоутворення в музиці; варіаційна форма в інструментальній музиці й балет; рондо як музична форма та як епізод балетного твору;
- 2) поліфонічні форми в музиці, поліфонія і пластика;
- 3) циклічні форми – сюїта в інструментальній музиці та у балетній виставі; драматургія сонатно-симфонічного циклу.

Ключові слова: повторність, видозмінення, контраст; варіація, рондо, канон, фуга, сюїта, сонатне allegro (сонатна форма), соната, симфонія, інструментальний концерт.

Література: Основи балетного клавіру та партитури: навчальний посібник. Київ: Стилос, 2010. – С. 5–24.

Юцевич Ю. Музика. Словник-довідник. Тернопіль: Богдан, 2009.

Тема IV. Синтез мистецтв і сучасна хореографія.

Основні поняття:

- 1) музика і хореографія: дансантизм, симонічний танець, танець модерн; характерні риси балетних вистав ХХ – початку ХХІ ст., що базуються на синтезі різних мистецтв;
- 2) образотворче мистецтво–музика–балет; асоціативно-образне сприйняття творів живопису та скульптур, особливості балетної сценографії;
- 3) балет та екранні мистецтва, форми спілкування балету і кіно та телебачення.

Ключові слова: танцсимфонія, хореодрама, балет-ораторія, компілятивна вистава, фольклорне спрямування; синтез музики і живопису, скульптурні композиції, колорит; фільм-ревю, кіноекранізації балетів, танець як основа кінодії; жанри балетних телепередач; телебалет.

Література: Фількевич Г. Синтез мистецтв і сучасна хореографія: навчальний посібник. Київ: ПП Кльоц А. О., 2016.

Чепалов О. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст.: монографія. Харків: ХДАК, 2007.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час установчої сесії:

1. Пояснення основних положень теоретичного матеріалу 4-х тем.
2. Рекомендації щодо практичного матеріалу за 2–4 темами.
3. Пояснення змісту самостійної роботи за всіма темами.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
Т. I. Клавір та партитура	1) Принципи побудови балетного клавіру на різних етапах розвитку хореографічного мистецтва. 2) Виразальні можливості інструментів основних груп симфонічного оркестру	Письмово	20
Т. II. Музичні жанри і балетна музика	1) Типи танцювальних сцен в опері. 2) Нові танцювальні жанри в опереті ХХ ст. 3) Танець як структурний елемент мюзиклу	Письмово	20
Т. III. Музичні структури і пластичне мислення	1) Сюїта як циклічна форма інструментальної музики 2) Сюїта в балеті	Письмово	20
Т. IV. Синтез мистецтв і сучасна хореографія	1) Жанрова палітра сучасних балетних вистав: танцсимфонія, хореодрама, компілятивна вистава та ін. 2) Власна рецензія на одну з сучасних балетних вистав (на вибір)	Письмово	32

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Кількість балів
1. Змістовність відповідей	5
2. Самостійність мислення	5
3. Вчасність виконання завдань	5

7. ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль неможливий на за очній формі навчання.

Підсумковий контроль – екзамен.

Орієнтовний перелік питань при підсумковому оцінюванні

1. Жанри інструментальної музики, їх використання для хореографічних композицій.

2. Порівняння ролі танцювальних сцен в опері, опереті, мюзиклі.
3. Синтез образотворчого мистецтва і музики в сучасному балеті.
4. Балет і кіно.
5. Телебалет.

Критерії оцінювання при підсумковому контролі:

Критерії оцінювання	Кількість балів
1. Врахування рівня виконання завдань самостійної роботи	5
2. Ємність і змістовність відповідей на питання екзаменаційного білету	5

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

III курс / 6 семестр

За результатами поточного контролю та самостійної роботи				Сума балів
Тема I	Тема II	Тема III	Тема IV	
22	24	22	32	100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно- варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно- продуктивний)

0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	
--------	---	--	--

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

Фількевич Г. Основи балетного клавіру та партитури: навчальний посібник. Київ: Стилос, 2010.

Фількевич Г. Синтез мистецтв і сучасна хореографія: навчальний посібник. Київ: ПП Кльоц А. О., 2016.

Допоміжна

Лебедєв В. Словник-довідник з інструментознавства: навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2010.

Майбурова К. Музичні жанри. Київ: Музична Україна, 1959.

Станішевський Ю. Балетний театр Європи. Київ: Музична Україна, 1995.

Чепалов О. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст.: монографія. Харків: ХДАК, 2007.

Юцевич Ю. Музика. Словник-довідник. Тернопіль: Богдан, 2009.